

Indledning

Er NATO sikker?

"Er NATO sikker?" er en bog, hvis umiddelbare begrundelse er Ruslands invasion af Ukraine. Ideen opstod på Solidaritets Forlags eftersommermøde, hvor vi hvert år diskuterer forslag til udgivelser og planlægger de kommende. Som venstreorienterede er vi alle optaget af krigen, der, kan man uden overdrivelse sige, har sendt chokbølger gennem især den vestlige verden, og hvis konsekvenser er uoverskuelige.

Krigen rejser endnu engang spørgsmålet om hvad det vil sige at være sikker? Kan 'sikkerhed' løsrives fra klasser, magtrelationer, ulighed, udbytning og de klimaforandringer, der på diabolisk facon opsummerer hele den kapitalistiske verdensorden, der nu er i opbrud? Kan den reduceres til bare at handle om militær sikkerhed? Nej, vel!

I vores del af verden – den euroatlantiske – garanteres den vestlige kapitalistiske verdensordens opretholdelse først og fremmest af NATO, men NATO-landene har i årenes løb givet sig selv mandat til at udvide operationsområdet, både kvantita-

tivt-geografisk (Afrika, Mellemøsten, Det indiske Ocean, Stillehavet) og nu også kvalitativt i form af klimaforandringerne og de folkevandringer, de vil give anledning til – ofrene bliver til sikkerhedsproblemer.

Opfattelsen af, at 'forsvar' også betyder 'out of area', dvs. en varetagelse af medlemslandenes interesser overalt på kloden, kommer også til udtryk i anvendelsen af begrebet '360 grader', som bruges i erklæringen fra det seneste topmøde i Madrid sidste år.

NATO-pagtens artikel 5, den såkaldte 'musketered', der betyder, at et medlemsland, der angribes til hver en tid kan forvente assistance fra NATO. Det er imidlertid vigtigt at forstå, at assistance ikke, som de fleste tror, nødvendigvis betyder *militær* assistance – assistancens karakter er op til det enkelte medlemsland. På samme måde kan medlemslandene frit handle militært – eller som Frankrig og Tyskland under Iraq-krigen lade være at deltage - uden at skulle sikre sig et mandat fra NATO. Våbenhjælpen til Ukraine varetages

således ikke af NATO, men af de fleste medlemslande. Og USA og Frankrig fører en lang række åbenlyse eller skjulte krige – f.eks. Krigen mod Terror og Krigen mod Narkotika eller i Frankrigs tidligere kolonier i Afrika-i områder, hvor disse landes interesser trues. Krige hvor politiske ledere, der har vakt stormagts mishag, uden rettergang henrettes og i nogle tilfælde med store tab blandt civilbefolkningen til følge.

Glidningen i NATOs opfattelse af, hvad der udgør sikkerhedstrusler, er en del af en 'securitization' (på dansk 'sikkerhedsgørelse'), dvs. det at en udvikling eller begivenhed gøres til et sikkerhedsproblem. Det er netop det, der bruges til at sætte klimaspørgsmål ind i en ramme, hvor de bliver til spørgsmål om national sikkerhed. 'Securitization' betyder med stor sandsynlighed anvendelse af udemokratiske fremgangsmåder, som legitimerer brugen af magt, dvs. en militarisering af f.eks. konsekvenserne af klimaforandringerne. Og en militarisering har ikke brug for offentlig debat, forhandlinger, kompromisser eller kontrol, men for frygt og nødret. Og som det værste vil en militarisering bortlede opmærksomheden fra socioøkonomiske spørgsmål som klasseinteresser, miljø og udvikling og rette fokus mod forsvar og sikkerhed, dvs. forsvar for den eksisterende verdensorden og sikkerhed for at denne verdensorden udbytter og un-

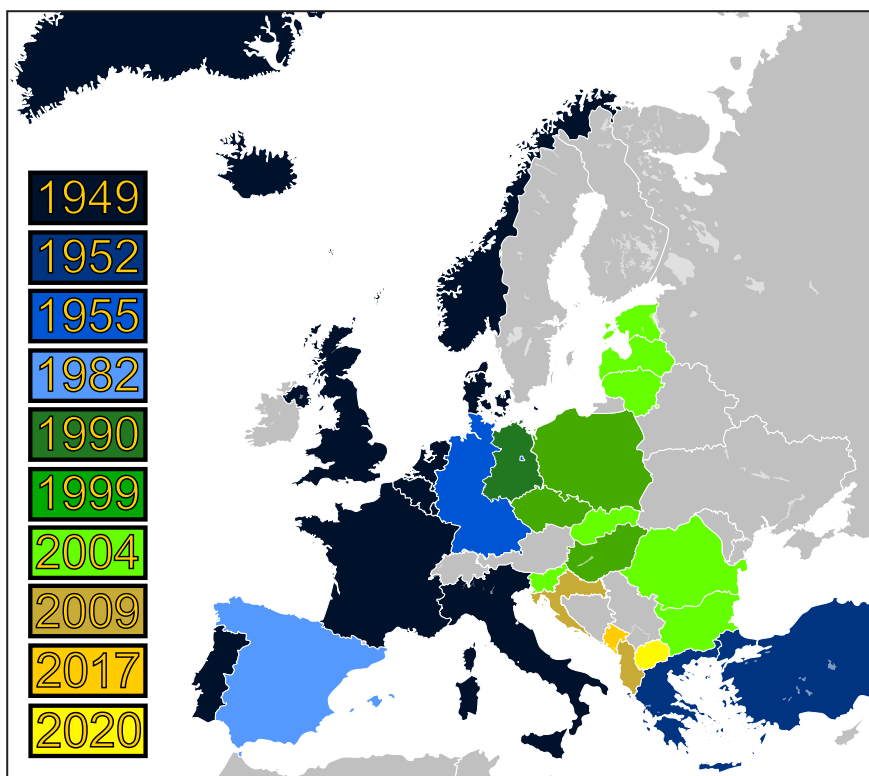
dertrykker, holder sig på måtten.

Invasjonen af Ukraine splitter venstrefløjen

Der hersker på den europæiske venstrefløj efter Ruslands invasion af Ukraine endog meget modstridende opfattelser af den sikkerhedspolitiske udvikling i Europa efter Murens fald og dermed også af Ukraine-krigens karakter. Redaktionen af denne bog er ingen undtagelse, men da splittelsen netop også er en del af begrundelsen for bogens udgivelse, forsøger vi i de næste afsnit at redegøre for det, vi opfatter som de to hovedsynspunkter, selvom der naturligvis er alle mulige variationer over disse eller andre helt forskellige. Disse hovedsynspunkter er herunder forsøgt gengivet under overskrifterne 'Ukraine har ret til selvbestemmelse og til at forsvare sig' og 'Stop krigen omgående'.

'Ukraine har ret til selvbestemmelse og til at forsvare sig'

Store dele af den europæiske venstrefløj blev ligesom de fleste andre lullet i søvn af den 'reelt eksisterende socialismes' sammenbrud – den del af venstrefløjen, der før dette havde taget et opgør med poststalinismens monopol på 'socialisme' og 'marxisme' åndede lettet op. For borgerlige og liberale var historien slut. Den 'liberale verdensorden', der er lig med den 'regelbaserede', kapitalistiske markedsøkonomi og borgerligt

De europæiske medlemmer af NATO med optagelsesår.

demokrati og dermed lig med den vestlige, kapitalistiske verdensorden under USA's ledelse og dominans, havde vundet. Nu skulle hele verden omdannes i dens billede. Neoliberalismen gik i offensiven for at udvide kapitalens akkumulationsområde og sikkerhedspolitik blev ikke det, der optog venstrefløjen.

Men sådan skulle det ikke gå. Resultatet af mange års nationale modsætninger og politisk undertrykkelse dukkede op til overfladen i både Østeuropa og republikkerne i det tidli-

gere Sovjetunionen og udviklede sig mange steder til blodige borgerkrige. I vores del af verden så vi det først og fremmest i det tidligere Jugoslavien i midt-90'erne, kun få år efter Murens fald. Men det samme gælder f.eks. de to blodige Tjetjenien-krige, hvor Rusland jævnedes landets hovedstad med jorden på samme måde, som man senere gjorde i Aleppo og nu er i gang med i Ukraine.

Neoliberalismens offensiv transformererede de vestlige samfund afgørende. Venstrefløj og fagforeninger ja

selv socialdemokratiene blev trængt i defensiven. Resultatet blev for en del af venstrefløjens vedkommende, at et totalt opgør med kapitalismen blev forlagt til en fjernere fremtid til fordel for en demokratisering og forbedring af det kapitalistiske system, en slags fredelig sameksistens, hvor kritikken af kapitalismen og imperialismen gled i baggrunden. Fordi kapitalismen også sidder på inder-siden af hovedet, blev det svært at forestille sig noget, der lå udover kapitalismen.

Der er ingen tvivl om, at USA og NATO benyttede sig af situationen efter Murens fald til at styrke sine positioner, men der er heller ingen tvivl om, at NATOs udvidelse ikke kunne have været foregået, hvis ikke de tidligere kommunistiske landes regeringer med befolkningernes flertals opbakning havde søgt optagelse i NATO. Og hvorfor gjorde de nu det? Fordi landene og befolkningerne havde flere århundreders dårlige og blodige erfaringer først med zarismen og derefter med Sovjetunionen.

Ruslands invasion af Ukraine var et åbent brud på FN-pagten og på Budapest-aftalen af 1994, hvor Rusland garanterede Ukraines suverænitets og grænser, men ikke et produkt af NATOs udvidelse. Invasionen var snarere et resultat af den russiske kleptokratiske kapitalismes ønske om at underlægge sig Ukraines landbrug og råstoffer parret med en stor-

russisk ultranationalistisk chauvinisme, der altid har eksisteret, men som Putin har fremmet til egne formål. En chauvinisme som hverken anerkender Ukraines ret til selvbestemmelse eller det ukrainske folks ret til at eksistere.

Resultatet af Ruslands invasion har været, at USAs overherredømme i Vesteuropa er slået fast, at Sverige og Finland søger optagelse i NATO, at Tyskland er i gang med sin største oprustning i nyere tid og at befolkningernes tilslutning til NATO er stor som aldrig før – måske undtagen i Tyskland, der stadig døjer med den dårlige samvittighed over sine uhyrlige forbrydelser og folkemord i Østeuropa under Anden Verdenskrig, og ikke mindst at de enkelte NATO-lande nu støtter Ukraine med penge, våben og efterretninger.

Og netop spørgsmålet om våben til Ukraine deler venstrefløjen. Den del, der ikke er i tvivl om hvem, der er aggressoren, nemlig Rusland, står også fast på, at den ubetingede ret til national selvbestemmelse må være central for alle venstreorienterede og socialister. Heraf følger, at Ukraine naturligvis har ret til at skaffe sig våben til sit eget forsvar, der hvor det er muligt. Og i og med at Rusland ses som en uberegnelig aggressor, der ovenikøbet har truet med kernevåben, støtter dele af den skandinaviske venstrefløj Sverige og Finlands optagelse i NATO og disse landes

oprustning af totalforsvaret. Det betyder ikke, at man lukker øjnene for, at USA har andre motiver end blot at hjælpe Ukraine eller, at man ikke kan se neoliberalismen i Zelenskyj-regeringen, angrebene på venstrefløjen eller forsøgene på diskriminering af det russiske sprog. For ikke at tale om den korruption, der måske kan true vestens våbenleverancer til landet. Men holdningen er her i samklang med østeuropæiske og ukrainske socialister, at man først må tage sig af det største onde, nemlig Ruslands aggression. Det ændrer heller ikke noget ved denne fløjs forståelse af NATO, som global politibetjent for den amerikanske verdensorden.

Samme fløj mener også, at fred ikke er noget, der svæver over eller udenfor historien, men derimod indgår i en historisk og konkret sammenhæng. Derfor må fredsforhandlinger også hvile på nogle forudsætninger, hvoraf de vigtigste må være Ukraines ret til at eksistere og til selvbestemmelse. Ukrainerne skal selvfølgelig sidde for bordenden ved fredsforhandlinger. Disse holdninger har bragt denne fløj på kant med dele af fredsbevægelsen.

Denne fløj afviser også opfattelsen af, at stormagter har en legitim ret til interessesfærer og dermed tiltager sig vetoret overfor suveræne stater. Opfattelse af at Rusland (og Kina) ønsker en multipolær verdensorden afviser denne fløj som et røgslør for

en opdeling af verden i en række røverbaronier, hvor den centrale stormagt kan skalte og valte uden indblanding fra de andre stormagter.

Til gengæld er denne den af venstrefløjen i skrivende stund i vildrede med, hvorledes man i vort nærområde skal forholde sig til NATO, selvom NATO-landenes om end tøvende militære og økonomiske støtte til Ukraine utvivlsomt har betydet, at Ukraine ikke er blevet løbet over ende. For hvis man opfatter Rusland som imperialistisk, uberegnelig og aggressiv, og man derfor ønsker at styrke territorial- og totalforsvaret, hvor skal man så hælde sit hoved, hvis ikke til NATO? Men hvis man gør det, har man så reelt politiske manøvemuligheder med f.eks. dannelsen af en skandinavisk blok i NATO – et skandinavisk forsvarsforbund er jo nu – uden at tage Tyrkiet i ed – teoretisk set opstået. Eller er det? Og tilfølgelse af hvilke mål? Hvordan stiller dette kampen mod NATOs oprustning? Hvordan vil venstrefløjen sikre penge til både velfærd og til territorialforsvar? For med Ukraine-krigen er USAs overherredømme i Europa konsolideret efter den krise, præsident Trump fremkaldte, da han såede tvivl om USAs NATO-medlemskab og musketereden, men hvem garanterer for, at USA ikke fremover igen vil sætte egne interesser først? 'America First' ser ud til at være kommet for at blive uanset, hvilket parti,

der har magten i Washington, og der er ringe tvivl om, at det fremover bliver konflikten mellem USA og Kina, der vil få amerikansk førsteprioritet.

Et egentligt fælleseuropæisk, autonomt forsvar er heller ikke i sigte. Europa er helt afhængig af 1) den amerikanske atomparaply og 2) efterretningssamarbejdet og hverken Storbritannien eller Frankrig – de eneste atommagter i Vesteuropa – har i sinde at afgive den nationale kommando over deres atomslagstyrker til en fælleseuropæisk kommando – ever. Venstrefløjens står derfor over for den opgave at formulere en troværdig sikkerhedspolitik, der fastholder, at der ingen sikkerhed kan være, så længe kapitalismen i både sin liberalistiske, i sin kleptokratiske eller statskapitalistiske form eksisterer, men samtidig tager højde for de reelle trusler, der eksisterer i nærområdet. Noget der kræver et stærkt, demokratisk kontrolleret og folkeligt forankret totalforsvar.

'Stop krigen omgående'

Det er normalt en uskik, at en redaktion ikke kan forenes om en fælles indledning, men da uenighederne er omfattende, gør vi en undtagelse. For at gøre en – i øvrigt nødvendigvis lang – historie kort er den anden opfattelse i redaktionen, at Rusland skal fordømmes for sin invasion og skal trække sine tropper ud af Ukraine. Men også, at krigen skal stoppes øje-

blikkelig. Ruslands militære nederlag skal ikke være en forudsætning for at indlede fredsforhandlinger.

USA og andre NATO-lande må stoppe oprustningen af Ukraine og tilbyde Putin forhandling. Krigen må så og sige løftes ud af sin eskalation og over i et rum., hvor der kan tales fred. Som krigen udvikler sig, ser den – også ifølge Pentagon - ud til at kunne vare år, og Vestens aktuelle optrapning af krigen med tungere våben forstærker risikoen for en atomkrig.

Krigen kunne være undgået, hvis især USA og Tyskland tilbage fra 2008, hvor Bush begik hybris ved at invitere Ukraine og Georgien ind i NATO, havde tvunget Ukraine til at give de dengang russisk dominerede områder i Ukraine vidtgående autonomi, og eventuelt lade dem stemme om hvilken status de ønskede – inspireret af afstemningerne i Slesvig og andre områder i 1920.

USA og NATO har fremprovokeret Ruslands angreb. Vi lever i en verden af imperialistisk anarki og stormagtsdominans, hvor USA på sin side gør krav på at underkaste nabostater, i en vid geografisk omkreds til USA, militær og politisk tilpasning (enhver forestilling om national suverænitets for fx Cuba og Mexico er politisk narreværk under de nugældende magtforhold i verden). Rusland gør krav på det samme. Den realitet kan kun forandres af vidtgående fredsbevægelser i USA og i Rusland, hvis det

endda ikke kræver egentlige oprør mod landenes militærindustrielle kapital og staternes imperialism. Anarkiet forklarer også Ruslands ubændige overgreb på Tjetjenien og militære indgreb i Georgien.

Kissinger kunne tidligt fortælle den amerikanske administration, at invitationen af Ukraine til at blive medlem af NATO var en provokation, ligesom Merkel kunne gøre os opmærksom på, at samme invitation var en krigserklæring mod Rusland. I december sidste år har Merkel i Die Zeit berettet, at Minsk-aftalerne var en skinmanøvre for at give Ukraine bedre tid til at forberede sig på krig. Heller ikke for Rusland var Budapest-aftalen af 1994 det papir værd, den er skrevet på. Rusland blev provokeret, og USA fik sin krig. Med en freudiansk fortalelse erklærede Biden, at målet var at vælte Putin, ligesom von der Leyen erklærede, at Ruslands industrielle base og infrastruktur skulle knuses. Når USA ønskede krigen, var det for at kunne rydde Rusland af vejen til fordel for at kunne bekæmpe Kina, som umiddelbart truer USA's valuta og økonomiske dominans på verdensmarkedet.

Putin anede intet om, hvilket land Ukraine er og begik magtpolitisk en enorm fejl. Vesten driver Rusland i armene på Kina, og USA får sværere ved at trænge ind på det asiatiske marked, hvor de ressourcer og mennesker befinder sig, som er uom-

gængeligt afgørende at få adgang til for at opretholde USA's fortsatte globale dominans. For Europas stærkeste økonomiske magt, Tyskland, er et sammenbrud af Rusland i form af fx en opdeling i tre x Rusland eller magtkampe og krige imellem republikker i et opløst Rusland en kolossal trussel imod Tysklands sikkerhed. Etableringen af Århus som indskibningshavn for USAs krigsmateriel og den af USA pålagte danske invitation til at anlægge en base i Danmark udgør en langt større sikkerhedstrussel for Danmark end Ruslands udpinte militær. Århus og den ny USA-base kalder på at blive bombet. Derfor skal der rejses en bevægelse imod amerikanske tropper på dansk, på Rigsfællesskabets, jord.

Mange socialister i Europa har erstattet kritikken af kapitalismen i Europa for at være imperialistisk med en forestilling om, at socialismen kan omfavne og forsone sig med kapitalismen. Socialister har nok kunnet fordømme de meningsløse og grusomme krige i fx Irak, Afghanistan og Libyen, men i selve Europa er blikket for, at USA og NATO ligesom Rusland er imperialistiske stater, der kæmper om markeder og geopolitisk dominans – også i Europa, blevet sløret. Således er krigen i Ukraine ikke kun et spørgsmål om svulstige ideologier fra begge sider, men langt mere om kolossale materielle værdier i hele Ukraine, men særlig i

Donbas og Luhansk, og om militær-strategiske positioner, ikke mindst på Krim.

USAs regering er fuldstændig li-geglad med de kolossale ofre, ukrainerne inklusiv de russisktalende, og på fjendens side - de russiske soldater med en pistol i nakken, måtte lide. USA kan også være (evigt) forvisset om, at en russisk atombombe vil slå ned i Europa, ikke i USA. USA kunne ikke have ønsket sig et bedre udfald af krigen, fordi krigen har betydet tilslutning til USAs strategiske perspektiv for, at Europa opruster massivt, og til og med betydet en tilslutning til NATO, som set fra den amerikanske regerings side må være en ovenud mageløs politisk gevinst. Ikke mindst fordi endda meget store dele af den politiske venstrefløj i Europa har tilsluttet sig NATO. FN, som danner ramme om en mere rets- og humanistisk - om end over de seneste år aktivt afmægtiggjort – baseret verdensorden, er uden for synsvidde.

I Danmark er det endda lykkedes at skabe et krigshysteri ud fra ubegrundede påstande om, at Rusland er en militær trussel mod Danmark. Om Danmark er medlem af NATO eller ej vil USA aldrig tillade Rusland at besætte Bornholm og kontrollere indsejlingen til Østersøen. Arktis kan blive et brændpunkt for militær konflikt. Men uanset størrelsen af et dansk forsvar vil en krig blive udført af

USA og Rusland og måske Kina. Skal Danmark så bare tage imod USAs og NATOs 'beskyttelse' uden selv at yde noget militært? Svaret er, at Danmark ikke har den fjerneste indflydelse på, hvad USA gør. Vi kan grine af Trumps tilbud om at købe Grønland, men ideen udtrykker en dybt forankret opfattelse af, at bliver der krig, bestemmer USA hvordan Grønland skal indgå militærstrategisk. Som medlem af NATO har Danmark ingen national selvstændighed overfor USA, når det gælder militære forhold. Således opbevarede USA atomvåben på Thulebasen og vil gøre det igen, uanset hvad befolkningen i Rigsfællesskabet måtte mene.

Danmark skal invitere de andre nordiske lande til et samarbejde om sikkerhed i NATO med det mål hurtigst muligt at komme ud af NATO. Det er utænkeligt, at de nordiske lande får mulighed for at udvikle et alternativ til NATO indenfor NATO, men da alle de nordiske lande kommer til at være medlemmer, må socialister kræve, at Norden bliver en alliance, der på kort sigt kan forsøge at bidrage til afspænding og nedrustning i Europa efter krigen i Ukraine, og på længere sigt have som mål at opbygge en sikkerhedsorden, der inkluderer Rusland (og Kina) og opløser både NATO og CSTO og andre alliance, der bygger på militær afskrækkelse via oprustning. Skulle Danmark udenfor NATO ønske at

sende våben til en krigspart, er det ikke noget problem, jævnfør at våben til Ukraine ikke leveres af NATO. Som det fremgår af NATOs erklæring fra topmødet Madrid sidste år, sender NATO kun våben til Ukraine, der ikke er dødelige.

Uden undtagelse koordinerer de store, militære spillere i NATO-medlemskredsen oversendelsen af dødbringende våben, senest Leopard kampvognene mm. Det er kun et spørgsmål om tid, før NATO-landene vil sende deres fly mod fronten i Ukraine. Putin troede det ikke muligt, men Rusland er geografisk og i meget begrænset omfang - reelt begrænset til de ukrainske soldater - i krig med Ukraine, men på et langt mere afgørende euro-atlantisk plan i militær og politisk krig med USA og NATO.

Hvorhen herfra?

I de tidligere kommunistiske lande betød Murens fald, at de kommunistiske koryfæer fra den en dag til den anden skiftede de efterhånden totalt virkelighedsfjerne slogans om lighed, arbejderklassens magt osv. ud med den neoliberale røverkapitalismes 'berig dig selv'. Men et egentligt brud og det dermed forbundne opgør med fortiden fandt kun sted i de baltiske lande og Polen, mens man først og fremmest i det tidligere Sovjetunionen uden nogen opgør med fortiden skiftede systemet ud, men ikke dets ledere. Man gik fra faldefærdig kom-

munisme til vild røverkapitalisme. Resultatet var, at de østeuropæiske landes befolkninger og igen først og fremmest det, der nu var blevet til Rusland, Ukraine og Belarus, sank ned i voldsom armod og korrupsion - hårdest ramtes de lande, der aldrig havde kendt et fungerende borgerligt demokrati.

Mange vesteuropæiske lande hørte 'fredsdividenden' dvs. beskar forsvarsbudgetterne og for Rigsfællesskabets danske rigsdels vedkommende omstillede man forsvaret fra at være hovedsageligt territorielt til at være en global udrykningsstyrke, der kunne deltage i FN-missioner og de amerikanske indgreb rundt omkring i verden.

Og indgreb var der nok af. Drømmen om en fredelig verden, der vel sagtens i høj grad er en drøm, der udspringer af, at der ikke har været krig på den nordlige halvkugle i mange år, brast brat, da det tidligere Jugoslavien i midthalvfemserne gik i opløsning i grusomme, ultranationalistiske borgerkrige. Det var her NATO trådte ud af sit tidligere operationsområde og påtog sig rollen som fredsstifter uden FN-mandat med bombardementerne af Serbien for at gennemtvinge at serbiske styrker trak sig ud af Kosovo. Senere fulgte interventionerne i Libyen, Iraq, Afghanistan og Syrien med eller uden FN-mandat. Nu udstrækkes operationsområdet så til Afrika og samarbejdet med sta-

terne omkring Det indiske Ocean og i det vestlige Stillehav peger på Kina. Hertil kommer som sagt 'sikkerhedsgørelsen' af resultaterne af klimaforandringerne, som bl.a. vil medføre store folkevandringer væk fra landområder, der bliver ubeboelige, hen til de områder, hvor der er mad, vand, kølighed og relativ sikkerhed. Det er ikke den store raketvidenskab at forudsige at forsøg på at bremse disse vandringer med NATOs militære midler ikke alene er dødsdømt, men også dødsdømmer mange mennesker.

Og nu står vi så her. For hvad skal vi som venstrefløj gøre? Vi har været vant til at betragte NATO som en naturlig fjende, som beskytter af den kapitalistiske verdensorden med USA i spidsen, som har haft en finger med i spillet, også når det gjaldt om at forhindre progressive kræfter i at komme til magten. Men invasionen af Ukraine har stillet venstrefløjen overfor spørgsmål, den ikke kan undgå at svare på: Hvordan ser det venstreorienterede og socialistiske bud på en sikkerhedspolitik ud? Denne bog kan ikke give færdige svar, men kan forhåbentligt med sine bud på en sikkerhedspolitik, sine faktuelle oplysninger og sin dokumentation kvalificere den nødvendige debat og eftertanke på venstrefløjen.

Fordi bogen forsøger at give et i videste forstand 'dansk' perspektiv, så har Rigsfællesskabet naturligvis

en fremtrædende plads. Alle tre dele har strategisk betydning: Grønland for Nordamerika og overvågningen og kontrollen med de arktiske og nordatlantiske farvande og luftrum, Færøerne for kontrollen og overvågningen med sejlruterne til og fra Ruslands nordlige og luftrummet i området, isfri flådebaser og Danmark for ind- og udsejlingen fra Østersøen. Især Grønlands betydning ændrer sig i disse år hastigt og USA's interesse retter sig mod de muligheder selvstyret giver for direkte politiske, kommercielle og militære forbindelser udenom København – noget der giver Grønland (og Færøerne) politisk kapital at handle med i Rigsfællesskabet.

Præsentation

Herunder præsenterer vi de enkelte bidrags indhold. Af oversigten over forfatterne bag i bogen fremgår det nærmere, hvem de hver især er og repræsenterer.

Vi har valgt at indlede bogen med en artikel af **Chris Nineham**, *Out of Mind and Out of Area* (hvor vi bevaret titlen på engelsk, fordi første halvdel associerer til *Out of Area*, dvs. operationer udenfor medlemslandenes territorier og de havområder, der grænser op til dem, der kort ridser NATOs virke i perioden fra Den kolde Krigs afslutning og frem til tæt på i dag. Chris Nineham er medlem af Stop the War Coalition i Storbritan-

nien. Dernæst følger et kort referat af, hvad NATO besluttede på sit seneste topmøde, *Analyse af NATOs topmøde i Madrid 29.-30. juni 2022*. Referatet er skrevet af **Ian Davis**, der i mange år har fulgt NATOs udvikling tæt i tidskriftet NATO Watch.

Niels Frølich, der er med i Solidaritets forlagsredaktion og redaktionen af Kritisk Revy, og som gennem flere år har fulgt udviklingen i Grønland og Arktis, har skrevet en grundig analyse af udviklingen i Arktis, hvor han også kigger tilbage i historien i Rigsfællesskabet med titlen, *Arktis, Nordatlanten og sikkerhedspolitikken*. Vi tænker, at Arktis er et område tæt på Danmark, hvor der er en stor risiko for konflikt, ikke mindst som følge af krigen i Ukraine.

Derefter følger to bidrag fra **Vänsterförbundet** i Finland samlet under én titel, *Finland: Vänsterförbundets indlæg i Riksdagen for og imod NATO-medlemskab*. Vänsterförbundet har været delt i holdningen til, om Finland skulle søge optagelse i NATO. Et flertal var for med en række forbehold, mens et mindretal var imod. Vi har valgt at bringe de to fløjes taler i den finske Riksdag om Finlands ansøgning om optagelse i NATO. Herefter giver vi ordet til **Hanna Gunnarsson**, der er forsvarspolitisk talsperson for Vänsterpartiet i Sverige. Hun argumenterer i sin artikel, *Et stærkt totalforsvar for et sikkert samfund*, for hvorfor Vänsterpartiet er imod NATO. Hun

introducerer begrebet totalforsvar, som er en anden opfattelse af forsvar end den dominerende forståelse i fx Danmark.

For at få så mange synspunkter med fra den nordiske venstrefløj optrykker vi et indlæg fra den afgående formand for Socialistisk Venstreparti (SV) i Norge, **Audun Lysbakken**, som har skrevet *Tænk nyt, lille land*. Han argumenterer for, at Norden kan styrke sit samarbejde indenfor NATO, og at Norge skal tale for en anden forsvarspolitik end den, der gælder i NATO i dag. Kritikken af NATO skal opretholdes. Et nordisk sikkerhedssamarbejde uafhængig af USA må være målet.

Derefter har **Niels Henrik Nielsen** fra Kritisk Revys redaktion skrevet en artikel, *Den skandinaviske venstrefløj, NATO og våben til Ukraine*, der giver en oversigt over især de nordiske venstrefløjspartiets holdning til NATO og til spørgsmålet om våbenstøtte til Ukraine.

Inden vi lader diskussionen om krigen i Ukraine få plads, bringer vi først en resolution fra **Venstrebløkken** i Portugal, *Fred i folkenes hænder*. Venstreblokken tager afstand fra Ruslands imperialisme overfor Ukraine, men teksten fokuserer på forholdet imellem USA og Europa, herunder på Portugals rolle og indmeldelsen af Sverige og Finland. Venstreblokkens mål er alliancefrihed.

Ukraine er blevet et omdrejningspunkt for diskussionen om NATO.

Som indledning til den nærmere diskussion heraf bringer vi *Åbent brev til vesteuropæiske kammerater*. Brevet er skrevet af **Demos Institute of Critical Thought** og **Litauens Venstrealliance** i februar 2022 og er et svar på et fredsmanifest, som Transform!europe udsendte to dage før med titlen 'Stop krigen! En appel for et fredens Europa'. I det åbne brev argumenteres for våbenhjælp til Ukraine, og at en militær sejr over Rusland er en forudsætning for fred.

Vi har desuden valgt at oversætte en fælles udtalelse fra **Den russiske sociale bevægelse** og **Sotsialnij Rukh** fra Ukraine, *Mod den russiske imperialisme*. Enhedslisten har tæt forbindelse til Sotsialnij Rukh, der også var gæster på Enhedslistens årsmøde 2022. De er vigtige stemmer fra øst om såvel krig og sikkerhed som landenes sociale og politiske udvikling.

For at uddybe forståelsen af baggrunden for Ruslands angrebskrig på Ukraine har vi genoptrykt en artikel fra Kritisk Revy af **Tony Wood**. I Danmark er Tony Wood den førende teoretiker for forståelsen af arbejderbevægelsens historie og af den aktuelle internationale situation i organisationen Revolutionære Socialister. I *Krigens matrix* er fokus på Ukraines historie og udvikling frem til krigen.

Så følger seks danske bidrag, der argumenterer for forskellige opfattelser af NATO og af mulige alternative

sikkerhedsordener. **Leif Mikkelsen** fra Solidaritets forlagsredaktion og SAP har skrevet en artikel, *Kapitalisme uden imperialisme*, hvor han argumenterer for, at venstrefløjen fortsat skal arbejde for udmeldelse og opløsning af NATO. Kapitalismen er uundgåeligt imperialistisk, og NATO er en imperialistisk kraft der ikke skaber sikkerhed, men tværtimod bidrager til risikoen for krig.

Pelle Dragsted m.fl. har tidligere i år skrevet *6 teser om anti-imperialisme efter Putins krig*, som er bragt i netavisen Solidaritet. Vi har valgt at bringe artiklen her, fordi den repræsenterer flertallet i Enhedslisten, der argumenterer for, at NATO har vist sig at være et bolværk imod Ruslands krigsførelse, og at EL derfor indtil videre vil afstå fra at kræve Danmark udmeldt af NATO. Et sådant krav forudsætter, at der opbygges et alternativ.

Niels Henrik Nielsen argumenterer i sin artikel, *Elementer til en sikkerhedspolitisk platform*, for et umiddelbart alternativ til NATO i form af et reformeret FN, hvor Sikkerhedsrådet bliver i stand til at træffe flertalsafgørelser. **Susanne Possing** og **Henning Salling Olesen** skriver som repræsentanter for et fredsinitiativ med navnet Nej til oprustning – For en bæredygtig sikkerhedspolitik en artikel, *En bæredygtig sikkerhedsorden*, hvor de argumenterer for et perspektiv for en sikkerhedsorden, der ikke bygger

på oprustning men på en vision fra Olof Palme om at 'ingen er sikre, før alle er sikre'.

Medlemmer af Internationale socialister og af Fredsinitiativet 2022 **Lene Junker** og **Charlie Lywood** argumenterer i deres artikel, *Venstrefløjen, NATO og antiimperialisme*, for at krigen i Ukraine er stedfortræderkrig, en proxy krig, imellem russisk og vestlig imperialisme, hvorfor socialister ikke støtte den ene part imod den anden.

Endelig skitserer **Niels Frølich** i sin artikel, *Sikkerhedspolitik – Venstrefløjen og en ny verdensorden i klimaforandringerens tid*, et langsigtet perspektiv for en alternativ sikkerhedsorden. Han argumenterer for en verdensregering, der kunne basere sig på FN, og fremhæver klimaforandringerne som den mest påtrængende trussel imod verdens befolkningers sikkerhed.

Som afslutning på diskussionen af NATO bringer vi to artikler, der fokuserer på NATOs rolle i Asien. **Jenny Clegg** er medlem af Stop the War Coalition og skriver i *Opbygningen af et asiatisk NATO* om en lang række initiativer og etablering af forskellige partnerskaber i Asien, der er taget af NATO. Efterfølgende skriver **Lily Lynch** i *Med blikket rettet mod øst* om den digitale oprustning, som også blev prioriteret på NATOs seneste topmøde i Madrid. Danmark tænkes at spille en fremtrædende rolle i denne udvikling.

Som afslutning har vi valgt at give et indlæg i nyhedsbrevet Tricontinental med titlen *Afrika ønsker ikke at være yngleplads for den nye kolde krig*. Heraf fremgår en opfattelse af, hvordan NATOs fremfærd på det afrikanske kontinent forstås. En opfattelse udenfor Vesten, som vi finder særdeles relevant.

Vi har valgt at tilføje et **appendiks**, hvor man kan læse, hvilke tanker om og konkrete forslag til et nationalt forsvar inde eller ude af NATO, som henholdsvis Rødt og SV i Norge, Vänsterförbundet i Finland og Vänsterpartiet i Sverige har formuleret. Indtil nu har Enhedslisten talt for at opløse NATO og henvist eventuelle væbnede konflikter til FN, hvor Danmark skulle kunne bidrage med fredsbevarende styrker. I lyset af krigen i Ukraine og de forsvarspolitiske diskussioner, krigen har medført, finder vi det relevant at præsentere Nordiske venstrefløjspartiets konkrete forslag til og overvejelser om et nationalt forsvar.

Redaktionen: Niels Frølich,
Adam Johansen og Leif Mikkelsen
(redaktionen afsluttet 27. januar 2023)